

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 ♦ tālr. (+371) 67388624 ♦ fakss (+371) 67388634 ♦ e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

LĒMUMS

Rīgā

2009.gada 16.decembrī

Nr.E03-REUD-56

Par mutvārdu aizrādījuma izteikšanu un lietvedības izbeigšanu, kā arī tiesiskā pienākuma sniegt reklāmā papildu informāciju uzlikšanu

Par normatīvo aktu prasībā neatbilstošas reklāmas sniegšanu vai izplatīšanu, par kuru paredzēts sods Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta otrajā daļā

Patērētāju tiesību aizsardzības centra direktores vietniece Brigita Liepiņa, saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 260.panta trešo daļu,
nepiedaloties sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Eurolat” pārstāvim,
juridiskā adrese: K.Valdemāra iela 14, Rīga - 1067
vienotās reģistrācijas numurs: 40003789709
izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu un konstatēja:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC), pamatojoties uz Reklāmas likuma 14.panta pirmo daļu, pēc savas iniciatīvas ir izvērtējis SIA „Eurolat” (turpmāk – Sabiedrība) bezmaksas reklāmas avīzē „Rīgas Santīms Nr.41” (21.-27.10.2009.) izplatītā paziņojuma krievu valodā, kur cita starpā minēts: „*KREGITI –pod zalog kvarķiri, doma, zemļi. Oplata dolgov. Perekreģitacija.*” (turpmāk – Reklāma) atbilstību Reklāmas likumam.

2009.gada 1.decembrī PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr. 21-06/9432, kurā informēja par Reklāmas neatbilstību normatīvo aktu prasībām, kā arī par lietvedības administratīvā pārkāpuma lietā uzsākšanu, lietas izskatīšanas vietu, laiku un Sabiedrības tiesībām izteikt viedokli administratīvā pārkāpuma lietā.

2009.gada 11.decembrī PTAC saņēma Sabiedrības 2009.gada 10.decembra vēstuli, kurā Sabiedrība informē, ka tā 2009.gada oktobrī pasūtīja SIA „ADVIS” izgatavot reklāmu un nodot to publikācijai SIA „Izdevniecības nams „Petits””, un pasūtītās reklāmas teksts krievu valodā

bija: „*Kreġiti pod zalog kvarķiri, doma, zemļi. Oplata dolgov. Perekreġitacija. Riga, uļ. K.Valdemara 14, bezplatnij telefon: 80001400. Beri kreġit produmanno*”. Sabiedrība paskaidro, ka reklāmas izgatavotāja vai izdevēja nevērības, neuzmanības vai citu iemeslu dēļ reklāmā netika iekļauts teikums, kas brīdina patērētāju aizņemties atbildīgi.

Sabiedrība, pamatojoties uz Reklāmas likuma 11.pantu, norāda, ka SIA „ADVIS” bija jāizveido reklāma atbilstoši Sabiedrības pasūtījumam un saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām. Vienlaikus Sabiedrība, pamatojoties uz Reklāmas likuma 12.panta pirmo un ceturto daļu, norāda, ka Reklāmas izplatītājs ir SIA „Izdevniecības nams „Petits””, kas nedrīkstēja izplatīt Reklāmu, kas nav atbilstoša normatīvo aktu prasībām.

Sabiedrība uzskata, ka to nevar saukt par Reklāmas devēju, jo tā šādu Reklāmu nepasūtīja. Savukārt reklāmas izplatītājs nedrīkstēja izplatīt šāda satura Reklāmu.

2009.gada 10.decembra vēstulē PTAC Sabiedrība informē, ka, pamanot Reklāmas neatbilstību Sabiedrības prasībām, tā informēja SIA „ADVIS”, kas uzreiz nomainīja Reklāmas maketu un jau nākamajā laikraksta „Rīgas Santīms” un „TV Programma” numurā (29.10.2009.) tika izplatīta reklāma, kurā tika iekļauta informācija, kas brīdina patērētāju aizņemties (naudu) atbildīgi. Sabiedrība izsaka viedokli, ka tā nevar kontrolēt visu reklāmas izgatavošanas, nodošanas publikācijai un tās procesu, līdz ar to nevar precīzi norādīt, kā vainas dēļ – izgatavotāja vai izdevēja – tika publicēta šāda normatīvo aktu prasībām neatbilstoša reklāma.

Attiecībā uz PTAC pieprasījumu sniegt informāciju par Reklāmas izplatīšanas vietām un laikiem Sabiedrība norāda, ka Reklāma izplatīta laikrakstā „Rīgas Santīms” un laikrakstā „TV Programma”, sākot ar 2009.gada oktobri. Sabiedrība 2009.gada 10.decembra vēstulei PTAC ir pievienojusi 2009.gada 2.decembra SIA „ADVIS” *Paskaidrojumu par reklāmas publikācijām* kopiju, no kā izriet, ka Reklāma tika sniegta laikrakstā „Rīgas Santīms” (21.10.2009.) un „TV programma” (22.10.2009.), savukārt 29.10.2009. Reklāmā tika sniegts brīdinājuma teksts.

PTAC ir konstatējis, ka 2009.gada 9.decembrī laikrakstā „Rīgas santīms” № 48 (9.-15.2009.) ir sniegta Sabiedrības reklāma krievu valodā, kurā cita starpā minēts: „*Eurolat kreġiti pod zalog kvarķiri, doma, zemļi. Obplata dolgov. Perekreġitacija. Beri kreġit produmanno.*”

Izvērtējot lietā esošos materiālus, PTAC secina:

Reklāmas likuma 1.pantā ir noteikts, ka *reklāma ir ar saimniecisko vai profesionālo darbību saistīts jebkuras formas vai jebkura veida paziņojums vai pasākums, kura nolūks ir veicināt preču vai pakalpojumu (arī nekustamā īpašuma, tiesību un saistību) popularitāti vai pieprasījumu pēc tiem*. Līdz ar to Reklāma ir uzskatāma par reklāmu Reklāmas likuma izpratnē.

Reklāmas likuma 7.panta otrā daļa nosaka, ka *papildu prasības attiecībā uz atsevišķu preču, preču grupu vai pakalpojumu reklāmas saturu, noformējumu vai izplatīšanas kārtību (arī reklāmas izplatīšanas kārtību atsevišķos masu informācijas līdzekļos) nosaka Ministru kabinets*. Patērētāju kreditēšanas reklāmās ietveramo informāciju reglamentē Ministru kabineta 25.08.2008. noteikumi Nr.692 „Noteikumi par patērētāju kreditēšanas līgumu” (turpmāk – Noteikumi), kas izdoti saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta ceturto daļu un Reklāmas likuma 7.panta otro daļu.

PTAC konstatē, ka Reklāmā nav ietverta Noteikumu 14.2. apakšpunktā norādītā informācija, kas paredz, ka *reklāmā ietver informāciju, kas brīdina patērētāju par nepieciešamību atbildīgi aizņemties un izvērtēt spēju atmaksāt kredītu*. Saskaņā ar Sabiedrības sniegto informāciju tā ir pasūtījusi izgatavot Reklāmu, kurā ietverta norāde *Beri kreģit produmanno*, kas nav uzskatāma par atbilstošu Noteikumu 14.2.apakšpunkta prasībām.

Vienlaikus PTAC norāda, ka jau 2009.gada 22.aprīlī nosūtīja Sabiedrībai uz tās juridisko adresi Rīgā, K.Valdemāra ielā 14 vēstuli Nr.21-06/3071, kurā informēja, ka Sabiedrības sniegtā reklāma laikrakstā „Rīgas Santīms Nr.14” (15.-21.04.2009.), kur cita starpā minēts: *„KREĢITI – oformim kreģit pod zalog ņedvižemosti za oģin ģeņ, vikupim založennoe imušestvo, oplakim dolgi, sročno perekreģitujem iz ļubovo banka. Beriķe kreģit produmanno!”*, neatbilst reklāmu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, jo tajā nebija ietverta pilnīga Noteikumu 14.2.apakšpunktā norādītā informācija. PTAC ierosināja Sabiedrībai novērst konstatēto pārkāpumu un nodrošināt reklāmas atbilstību normatīvo aktu prasībām. PTAC konstatēja, ka Sabiedrība ir to novērsusi.

Ņemot vērā SIA Izdevniecības nams „Petits” sniegto informāciju un Reklāmas likuma 10.panta pirmo daļu, kas nosaka, ka *reklāmas devējs ir persona, kura nolūkā gūt komerciālu vai citādu labumu pati izgatavo un izplata reklāmu vai kuras uzdevumā un interesēs cita persona izgatavo vai izplata reklāmu*, Sabiedrība ir uzskatāma par konkrētās Reklāmas devēju.

Reklāmas likuma 10.panta trešā daļa nosaka, ka *reklāmas devējs ir tiesīgs izgatavot, pasūtīt, izplatīt vai nodot izplatīšanai tikai tādu reklāmu, kas nav pretrunā ar šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem*.

Reklāmas likuma 14.panta trešā daļa nosaka – *ja uzraudzības iestāde, izvērtējot reklāmu, konstatē, ka reklāma neatbilst normatīvo aktu prasībām, tā pieņem vismaz vienu no šā likuma 15.panta ceturtajā daļā minētajiem lēmumiem. Par pieņemto lēmumu Uzraudzības iestāde rakstveidā informē procesa dalībniekus*.

Reklāmas likuma 15.panta ceturtā daļa nosaka - *ja reklāma neatbilst normatīvo aktu prasībām, Uzraudzības iestāde ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1) uzdod reklāmas devējam sniegt reklāmā, preču marķējumā vai citādā veidā papildu informāciju, kas ir būtiska no*

personu aizsardzības vai saimnieciskās darbības veicēju, vai profesionālās darbības veicēju likumīgo tiesību viedokļa; 2) pieprasa izslēgt no reklāmas atsevišķus elementus (informāciju, vizuālos attēlus, skaņu vai citus speciālos efektus); 3) aizliedz izplatīt reklāmu; 4) pieprasa atsaukt reklāmu; 5) piemēro administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā; 6) uzdod reklāmas devējam vai reklāmas izplatītājam izbeigt pārkāpumu un nosaka termiņu pārkāpuma izbeigšanai.

Izvērtējot lietderības apsvērumus, proti, to, ar kāda veida lēmumu konkrētajā situācijā tiktu panākta vispārēja augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzība ne tikai šobrīd, bet arī nākotnē, PTAC uzskata, ka Sabiedrībai nav lietderīgi uzlikt kādu no Reklāmas likuma 15.panta ceturtās daļas 2.–4., 6.punktā paredzētajiem tiesiskajiem pienākumiem. Ņemot vērā, ka Sabiedrība turpina sniegt patērētāja kreditēšanas reklāmu, kurā nav sniegta pilnīga Noteikumu 14.2.apakšpunktā norādītā informācija, PTAC uzskata, ka saskaņā ar Reklāmas likuma 15.panta ceturtās daļas 1.punktu Sabiedrībai uzdodams tiesisks pienākums sniegt reklāmā papildu informāciju, kas brīdina patērētāju par nepieciešamību atbildīgi aizņemties un izvērtēt spēju atmaksāt kredītu. Savukārt, ņemot vērā, ka Reklāmas iespējamā negatīvā ietekme jau ir neatgriezeniski notikusi, PTAC uzskata, ka Sabiedrībai būtu piemērojams administratīvais sods.

Sabiedrība saucama pie administratīvās atbildības par administratīvo pārkāpumu, kurš ir paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta otrajā daļā, kurā noteikts, ka *par normatīvo aktu prasībām neatbilstošas reklāmas sniegšanu vai izplatīšanu juridiskajām personām uzliek naudas sodu no piecsimt līdz desmittūkstoš latiem.*

Izvērtējot administratīvās lietas materiālus, PTAC nav konstatējis apstākļus, kas saskaņā ar LAPK 34.pantu pastiprinātu atbildību par administratīvo pārkāpumu un saskaņā ar LAPK 33.pantu mīkstinātu atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Izvērtējot lietas materiālus, PTAC ņem vērā, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums un lietā nepastāv apstākļi, kas ir pamats lietvedības izbeigšanai (LAPK 239.pants), tomēr, ņemot vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, īpaši to, ka saskaņā ar lietas materiāliem Reklāma bez attiecīgā brīdinājuma tika izplatīta tikai divas reizes („Rīgas Santīms” (21.10.2009.) un „TV programma” (22.10.2009.)), kā arī to, ka Sabiedrība pasūtīja reklāmas izgatavotājam SIA „ADVIS” izgatavot reklāmu, kurā tiktu daļēji sniegta informācija, kas brīdina patērētāju aizņemties atbildīgi, un konstatētais pārkāpums tika daļēji novērsts turpmāk izplatītajās patērētāja kreditēšanas reklāmās, PTAC, pamatojoties uz LAPK 21.panta pirmo daļu, kas nosaka – *Ja izdarītais administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kas pilnvarota izlemt lietu, var atbrīvot pārkāpēju no administratīvās atbildības un aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu, kā arī pamatojoties uz LAPK 14.¹ pantu, 166.¹³ panta otro daļu, 215.⁴ pantu, 260.panta trešo daļu, 274.pantu, 275.panta pirmās daļas 2.punktu,*

Administratīvā procesa likuma 5.pantu, 12.pantu, 13.pantu, 21.panta pirmo daļu un 66.panta pirmo daļu, Reklāmas likuma 1.pantu, 2.panta otro daļu, 3.panta pirmo daļu, 7.panta otro daļu, 10.panta pirmo un trešo daļu, 14.panta pirmo un trešo daļu, 15.panta ceturtās daļas 1.punktu un Ministru Kabineta 25.08.2008. Noteikumu Nr.692 „Noteikumi par patērētāja kreditēšanas līgumu” 14.2. apakšpunktu,

n o l e m j:

izbeigt lietvedību, izsakot mutvārdu aizrādījumu
sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Eurolat”
juridiskā adrese: K.Valdemāra iela 14, Rīga - 1067
vienotās reģistrācijas numurs: 40003789709

uzdot

sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Eurolat”
juridiskā adrese: K.Valdemāra iela 14, Rīga - 1067
vienotās reģistrācijas numurs: 40003789709

**tiesisku pienākumu sniegt patērētāja kreditēšanas reklāmā informāciju,
kas brīdina patērētāju par nepieciešamību atbildīgi aizņemties un
izvērtēt spēju atmaksāt kredītu.**

Pieņemto lēmumu saskaņā ar Reklāmas likuma 17.panta pirmo daļu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Rīgā, Antonijas ielā 6 viena mēneša laikā no dienas, kad lēmums stāties spēkā. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

Direktores vietniece

B.Liepiņa

IZRAKSTS PAREIZS